

GOGA

Tadej Golob
Virus

Ali ni vsako naše dejanje, tudi kriminalno, samo sledenje osnovni življenjski matrici? Vsako zlo posledica nekega prejšnjega zla, okužbe z njim?

Uvod

Življenje je lepo.

Življenje je lahko lepo.

Potreboval je pol stoletja, da je to dojel, ampak boljše pozno kot nikoli. Življenje je lepo, če imaš nekaj sreče in se ne rodiš v Alepu ali Mogadišu ali v kakšnem kraju na zemeljski obli, kjer je poleti plus petdeset in pozimi minus sto.

Življenje je lepo, če znižaš kriterije. Pomislil je na tisto, da je sreča odsotnost bolečine, in, ja, potipal je komolec, je nekaj na tem. Nič. Iztegnil je roko in jo pokrčil. Še zmeraj nič. Neverjetno! Tudi hrbet oziroma ves trup je bil skoraj v redu. Da ni tako, kot je bilo, je opazil samo pri nekaterih gibih, recimo, kadar se je v avtomobilu obrnil, da bi pobral kaj z zadnjih sedežev, takrat je zbolelo. Ali pa če se je z odkašljevanjem skušal znebiti svinjarije, ki se mu je nabrala v pljučih. Nič takega, kar se ne bi dalo odpraviti z vajami in nekaj potrpljenja. Ali takega, kar se ne bi dalo prenesti.

Lahko je tekal, kolesaril ... Nekoliko počasneje kot pri tridesetih, ampak kdo pa meri? In tudi če bi, kaj pa je pet minut počasneje pri eni uri in osemsto višinskih

metrih? Sploh pa, če se pravilno pogleda, je vsak dan, ne glede na to, kako hitro je tekel, postavljaj svoj dnevni svetovni osebni rekord. Nihče na svetu, ki bi mu bilo ime tako kot njemu (in bi bil dejansko on), ni tisti dan tiste razdalje pretekel hitreje kot on (in ne kdo drug z istim imenom).

Lahko je plezal. In tudi je. Odkril je, da v enaindvajsetem stoletju obstajajo plezalni centri z umetnimi stenami, in ne samo to, opremljeni so z napravami za samovarovanje, tako da niti soplezalca ni potreboval. Pripel se je na veverico, kot se je reklo napravi, plezal po eni od smeri do vrha stene, kjer bi se moral samo spustiti in bi ga trak z vponko, s katero je bil pritrjen nanj, po trenutku oklevanja zategnil in nato varno spustil na tla. Kolikor je lahko ocenil, je bil edini, ki ni upal sestiti v zrak. Vsako dete, ki ga je mama prvič pripeljala na steno, je po petih minutah zabingljalo v zraku, le on je po največjih oprimkih odplezaval proti tlom in se pretvarjal, da opravlja poseben vztrajnostni trening. Ni mogel. Kot alpinist je preživel samo zato, ker ni zaupal nikomur. Ne soplezalcu, ne tehniki, še sebi ne, zdaj bi pa napravi, ki jo je pod strop obesil študent na recepciji, ki si tudi po ne vem katerem že obisku plezalnega centra ni mogel zapomniti njegovega imena.

»Tanas ... Kako?«

Seveda v računalniku ni bilo nobenega Tanasa. Doma je vtipkal v brskalnik Tanas, da bi ugotovil, ali je kaj zamudil, in dobil kratek video z naslovom *Tana's ex boyfriend wants to fight me* z več kot šest milijoni ogledov. Ogledal si ga je prvič in nato z rastočo nejevero še drugič ter tako prispeval šestmilijonprvi in šestmilijondrugi ogled.

Imena, ki so tvorila Tarasov kozmos, trideset let mlajšemu človeku niso pomenila nič. Večkrat je pomislil, da bi ga vprašal, katera sploh so tista imena, ob katerih bi se mlajšim od petindvajset prižgala lučka. Leo Messi, Brad Pitt, Džingiskan ...? Bi se nasmehnil, če bi mu rekel Albert Einstein, ali bi marljivo vtikal v računalnik.

»Albert Aj... Kako?«

Ampak če odmislimo tovrstne malenkosti, je bilo življenje znosno.

Imel je denar. Imela sta denar oziroma imela je denar, ampak ker ga nista nikoli delila na dva kupa, ga je imel tudi on. Lahko si je kupil cestno kolo in si ga je. Rabljene-ga scotta. Nov naj bi stal devet tisoč evrov, on ga je dobil za tisoč petsto, težkega šest kilogramov in osemsto gramov. Takega naj bi vozil Lance Armstrong, čeprav je po preverjanju (je bil le kriminalist) ugotovil, da je bil Armstrong na treku in ne na scottu (pa na EPU, transfuziji, testosteronu, kortizonu in rastnem hormonu ...). Kakor koli, Tarasov rumeno-črno-beli dirkalnik je bil hiter in lahek in naj crkne, če bo še kdaj sedel na gorsko kolo in z njim zapeljal na asfaltno cesto, kljub temu da se je z novim kolesom dvakrat zvrnil po tleh, ko je pozabil, da ima prvič v življenju opravka z espede pedali. Drugič je pri tem z glavo za las zgrešil betonsko korito z rožami. No, pa saj je nosil čelado.

Kupil si je nov rabljen avto. Dve leti starega volva. Srce se mu je trgalo, ko je odšteval denar, nekajkrat več, kot je do zdaj plačal za kateri koli avto, ampak se mu ni poznalo. Lahko bi si kadar koli kupil novo vetrovko, in si jo tudi je, lahko je kadar koli zavil na pico, pa tudi v skoraj

katero koli restavracijo, kjer koli je že bil, bi lahko šel, če bi mu bilo kaj do tega. Ni mu bilo. Lahko bi potoval, si privoščil počitnice v tujini, in to zimske in poletne, in nič ni kazalo, da bi se to v obvladljivi prihodnosti spremenilo.

Pred novim letom se je na obisku oglasil Petrič, Alenkin kolega, se pravi dr. med. Krištof Petrič, specialist gastroenterologije, ki je nameraval kupiti delež pokojnega Prelca na kliniki. Pozneje je od nakupa odstopil, nikoli pa ni pojasnil, zakaj. Alenki, ki mu je to nekaj časa zamerila, se je celo zdelo, da se ji izogiba.

»Sam si je kriv, če se je tako odločil,« je potem odmahnila z roko. »Kako se že reče temu? Da se nekdo dela norca iz belega kruha?«

»Nora sta, da hodita smučat v Avstrijo,« je takrat na obisku dejal Petrič, »sploh če vama ne gre samo za smučarijo. Dolomiti so mnogo lepši od avstrijskih kucljev, hrana pa boljša.«

Taras se je moral strinjati, vsaj s tistim prvim. Smučičš sicer ni poznal, vendar so bile bele stene nad njimi vsekakor lepše od rjavega skrilavca Centralnih Alp. Tako je Alenka, da bi mu ugodila, rezervirala apartma v bližini Cortine d'Ampezzo.

»Upam, da bova tokrat res šla.«

Obljubil ji je, da bosta, sprijaznil se je s tem, da bo moral prvi teden marca preživeti med zavijajočimi blagovnimi znamkami, ko je v enem od časopisov zasledil prvi članek o okuženih v Italiji, z virusom, uvoženim iz Kitajske.

»To je malo hujša gripa,« je rekla Alenka. »Taras, niti ne poskušaj!«

Pa je kljub temu poklical Zalarja, dr. med., spec. infektologije Tineta Zalarja, s katerim ga je povezala Alenka, ker je tudi on rad kolesaril.

»Nova gripa,« je rekel, »zakaj te pa zanima?«

»Razmišljam, ali je dobro, da greva, pač glede na to, da se obeta epidemija in vse to ...«

Zalar je poslušal njegovo jecljanje.

»Nova nalezljiva respiratorna bolezen pač,« je rekel Zalar in se poslovil z obljubo, da bo preveril, ali je treba biti pri njej posebej pazljiv, in mu sporočil. Tarasu se je zdelo, da ga je spregledal, a je Zalar čez tri dni res poklical Alenko.

»Alenka,« je dejal s smrtno resnim glasom, »to ni nova gripa! Ne tvegajta in ne hodita v Italijo. To bo še sranje!«

»Kaj je rekel?«

Alenka je sumničavo pogledala Tarasa in odpovedala smučanje.

»Hvala,« je Zalarja malo pozneje poklical Taras. »Mi na nosu piše, da se mi ne da, a ne?«

»Kaj? Kako?«

Očitno ni razumel.

»Hvala, da si malo napihnil tole s tem virusom ...«

»Nisem se zajebaval,« ga je prekinil Zalar, »to res ni gripa!«

Skratka, življenje je bilo lepo. Spet je imel službo in naučil se je ceniti rutino, ki ga je prej dolgočasila. Vesel je bil primerov, pri katerih je bilo vse, kar je moral napraviti, to, da je poslal na tožilstvo poročilo, da kaznivega dejanja ni.

»Žal mi je, Taras,« mu je ob enem takem primeru dejal Cvilak, »a tega našega fanta,« in je pokazal na mizo, na kateri je ležalo truplo starejšega moškega, ki so ga našli zjutraj že s polno izraženo mrliško okorelostjo na eni od stez v Tivoliju, »je podrl infarkt. Nič takega, kar bi zanimalo tvoje male sive celice.«

»Super,« je zamrmral Taras.

Cvilak ga je sumničavo pogledal.

»Super,« je ponovil Taras, kot bi bil Cvilak gluhi.

»Te ne zanima, ali ...«

»Ne,« je odkimal Taras.

Res ga ni.

Imel je Brajca in Osterca, s katerima brez službe ne bi imel stičnih točk, a se je tistih osem ur na dan dalo zdržat z njima. Imel je Tino, ki se je po kratkem oklevanju vrnila z računalniške forenzike in po kateri se je tu in tam, kadar tega ni videla, hrepeneče ozrl, v glavnem je pa kar šlo.

Človek ne more imeti vsega, in ko to sprejme, ima lahko z nekaj sreče precej.

Imel je Alenko, s katero je sklenil dogovor, ki sta ga imenovala eden za enega. Če bo on storil za njo oziroma z njo nekaj, česar sam sicer ne bi, bo ona naredila nekaj zanj oziroma z njim. Tako se je na ta pomladni dan, sredi dneva pravzaprav, ob nečloveško zgodnji uri za tovrstno početje, znašel v kinu, s filmom, ki ga sam ne bi izbral, a je sodil v to njegovo kvoto eden za enega. Pri tem je, tega Alenki seveda ni priznal, malo goljufal. Film je imel tudi sam rad, čeprav ne zmeraj tistega, ki ga je izbrala ona.

Tale je sodil v to skupino. Če ne bi, bi mogoče preslišal vibriranje telefona v žepu svoje najljubše vojaške jakne, ki

jo je kljub oguljenosti še zmeraj nosil, tako pa ga je zbezal na plan in pogledal na zaslon. Ahlin. Porinil je telefon nazaj v žep, a se še ni prav ozrl po platnu, ko je človekov najboljši prijatelj zadrhtel še enkrat. Znova ga je potegnil na plan in prebral.

Taras, nujno!

Pokazal je sporočilo Alenki, vstal in se med očitajočimi pogledi, ki jih je lahko čutil na hrbtu, prebil iz dvorane.

»Kaj bo dobrega?«

»Nič, se bojim,« je odvrnil Ahlin. »Kdaj si lahko na postaji?«

»Čez petnajst minut,« je rekel Taras.

Ob tej uri pravzaprav še prej.

»Prav.«

Ahlin se je poslovil. Taras je vtipkal v telefon:

Sem moral na policijsko upravo. Naroči si taksi.

Tudi taksi sta si lahko privoščila kadar koli.

1. poglavje

Ahlinu je bilo dolgčas. Prvič po malo manj kot pol leta, odkar je prevzel direktorovanje Policijski upravi Ljubljana. Toliko časa je potreboval, da je zlomil opozicijo in vzpostavil avtoriteto. Zanimivo, njegov predhodnik Drvarič je bil daleč od tega, da bi ga lahko imenovali sposoben kriminalist, ali organizator, ali vodja, ali kar koli, kar bi ga kvalificiralo za položaj, na katerem je sedel, pa ni imel tovrstnih težav. Res je imel Drvarič podporo tistih nad njim, tistih na Generalni policijski upravi, ampak saj jo je imel tudi on. Tudi Ahlina je moral potrditi Kristan na priporočilo Drvariča, so pa vsi, tudi Ahlin sam, vedeli, da priporočila brez Kristanove vnaprejšnje privolitve sploh ne bi bilo. Edina težava, ki jo je Drvarič imel, pač ob sicer zmeraj prisotnem napornem slalomiranju med ne zmeraj usklajenimi zahtevami tistih nad njim, se je imenovala Taras Birska. Pa še ta je za kratek čas izgnila, in ko se je vrnila, je bil Drvarič že na GPU.

Tam je zasedel Sektor za notranje preiskave in integriteto, nekakšno policijsko vojaško policijo, z dodatno nalogo, naj pomaga Ahlinu pri uvajanju v delo. Ahlin

ni vedel, ali naj bo tega vesel ali ne, pa čeprav je pomoč dejansko potreboval.

Kmalu po tem, ko je zasedel položaj v nekdanji Drvaričevi pisarni, je od podrejenih zahteval dodatno kazenskopravno izobraževanje. Ne bi mu bilo treba pregledati map s primeri, da bi ugotovil, kako je večina tistih, pri katerih so zadeve policijsko dokončali, a z njimi niso uspeli doseči obsodbe, na sodišču padla zaradi postopkovnih napak. Vendar jih je kljub temu. In če je tako – in bilo je –, potem je pač treba preveriti, ali ljudje poznajo te postopke, in če jih ne, poskrbeti za to, da se jih naučijo in držijo. Zdelo se je preprosto, a je Ahlin vedel, da ne bo.

Udeležba na teh dodatnih izobraževanjih, na katerih so še enkrat pregledali primere, ki so jih na sodiščih izgubili, in brez kazanja s prstom poskušali izločiti esenco neuspeha, je bila sicer obvezna, a kljub temu porazna. Ljudje so zbolevali, prestavljali službene obveznosti na termine, predvidene za predavanja, in zgodilo se je, da je bil ob predavatelju in Ahlinu prisoten samo en kriminalist – Osterc. Bil bi še Brajc, a je takrat resnično zbolel. Ahlin, ki je ob tem zardeval kot otrok, je lahko samo ugotovil, da mehanizmov za kaznovanje pravzaprav niti nima in da si tudi prave pomoči ne more obetati.

»Saj se bodo unesli,« je rekel Drvarič, ko mu je to omenil.

Vedel je, da gre za upor. Kriminalisti na PU Ljubljana niso bili tako neumni, da ne bi vedeli, da bi jim dodatno znanje dejansko zelo koristilo, šlo je za to, kdo je stal za tem znanjem. Smrkavec, ki so ga pripeljali od drugod in ki bi se moral postaviti na konec vrste, ne pa skočiti na

njen začetek. Bojkotirali bi, kar koli bi že pač predlagal ali zahteval.

To obdobje se je v zgodovino Policijske uprave Ljubljana vpisalo kot *čas velike vljudnosti*. Po pravilniku bi se morali policisti med seboj vikati. Vikati nadrejene in tudi drug drugega. Tega so se v Drvaričevem času držali le najmlajši policisti oziroma kriminalisti, pa še ti seveda samo v pogovoru z njim in nekaterimi starejšimi, med katerimi je bil tudi Taras, ki mu je šlo to strašno na živce. Zdaj, ko je Ahlin od njih zahteval dodatno izobraževanje, ki so ga kolovodje upora predstavili kot nepotrebno administriranje, se je vikanje razširilo kot virus. Ahlin je potreboval nekaj časa, da je zaznal ironijo okrog sebe.

Potem je pripeljal Tarasa Birso. Pravzaprav, vrnil je Tarasa Birso, ki kot da nikoli ni odšel. Še tistih nekaj mesecev, ko ga ni bilo, je bil v dogajanje na Prešernovi vpleten mnogo bolj kot nekateri, ki so tja stopili vsako jutro ob osmih.

Zanimalo ga je, ali bo to sploh smel storiti. Birsa je sicer sam zapustil policijo, niso ga vrgli iz nje, a vendar.

»Taras Birsa ...« je zamišljeno dejal Kristan, kot bi se skušal spomniti nekoga, ki ga je nekoč davno poznal.

Drvarič je čakal, da bo Kristan pokazal svoje karte in jih bo lahko sam uskladil z njim.

»Potreboval bi sposobne ljudi,« je nadaljeval Ahlin. »Brez njega ne bi vedeli, za kaj je šlo pri tistem v Rožni dolini.«

Uporabil je oznako 'za kaj je šlo', ne 'ne bi rešili primera'. Tega dejansko niso. Kot je kazalo, je na to pomislil tudi Kristan. Nasmehnil se je.

»Smo zaradi tistega v Rožni dolini že podali kakšno kazensko ovadbo?« je vprašal.

Odgovor je seveda poznal, zato je Ahlin molčal.

»S Tarasom boš imel težave,« se je oglasil Drvarič.
»Samo povem.«

Kristan je s pogledom ošinil Drvariča in se z vprašujočim, radovednim izrazom vrnil k Ahlinu.

»Vem,« je odvrnil Ahlin.

Kristan se je zasmel.

»No, potem pa kar. Res je bilo brez njega čudno dolgčas.«

»Res je, da je sposoben, to pa,« je dodal Drvarič in privošljivo pogledal Ahlina.

Bo že videl.

Prav je storil. Če kdo na Policijski upravi Ljubljana, bi bil do njegovega položaja upravičen Taras. In čeprav so vsi vedeli, da zanj ne bi nikoli kandidiral, da ga najbrž ne bi sprejel niti, če bi ga zanj predlagali, je to, da je očitno sprejel Ahlina kot šefa, delovalo razorožujoče. Če on ...

»Ampak, a nisi ti usekal Ahlina, takrat ko ...?«

»Ne,« je odgovarjal Taras, »nisem ga.«

Res ga ni, samo zagrabil ga je za vrat.

»Takle mam,« so potem zavzdihnili in teden dni po vrnitvi Tarasa v njegovo staro pisarno so bili na predavanjih o pravnih zankah svojega dela vsi.

Ampak zdaj je bilo Ahlinu dolgčas. Kriminal, vsaj tisti zanimivejši, umori, pri katerih ne bi bilo treba edinemu osumljencu trgati še krvave sekire iz rok, kot bi se ogibali

področju, ki ga je pokrivala Policijska uprava Ljubljana. Minil je kakšen mesec, v katerem je urejal notranje zadeve, ko ga je sredi aprila k sebi znova poklical Kristan, ki ga je v svoji pisarni na Štefanovi ulici tokrat pričakal brez Drvariča.

»Sedi,« mu je rekel, kot bi bila stara znanca. Ahlin ga je še zmeraj vikal. »Kako?«

»V redu,« je odgovoril Ahlin in se spraševal, zakaj je moral na Štefanovo.

»Kako kaj Taras?«

»V redu,« je ponovil Ahlin.

»Nobenih težav?«

»Nobenih.«

Je bil dvom tisto, kar se je za trenutek pokazalo na Kristanovem obrazu? Razočaranje? Je bilo s tem, da ni imel težav s Tarasom, kaj narobe?

»Pa drugače? Vse normalno?« je nadaljeval Kristan in Ahlin je pokimal.

Komaj zatrttega upora mu ni omenjal. Saj mu ga je najbrž že Drvarič.

»Samo vprašam. Saj te nisem klical zaradi tega. Poklical sem, ker bi naši kolegi s Policijske uprave Novo mesto potrebovali pomoč, pa me zanima, ali bi jim jo lahko ponudili.«

»Kakšno pomoč?« je vprašal Ahlin.

Seveda je vedel, da *a bi jim jo ...* ni bilo vprašanje, če že, je bilo retorično.

Kristan se je nasmehnil. Res je bilo vprašanje po svoje neumestno. Kakšno pomoč pa lahko ponudi ena od osmih policijskih uprav v Sloveniji drugi policijski upravi?

»Zadnje čase niste imeli posebej zahtevnega dela, če odmislimo tisto v Rožni dolini, ki pa ...«

Pogledal je Ahlina, pričakujoč, da bo ta dokončal njegov stavek, vendar ga ni in ga je moral sam.

»Stoji, a ne?«

Ahlin je prikimal.

»In ko rečem stoji,« je nadaljeval Kristan, »mislim, da stoji na mestu, da se ne premika?«

»Stoji,« je priznal Ahlin. »In ne, razen tega kakšnega posebnega dela ta trenutek nimamo.«

»No, v Novem mestu nimajo te sreče. Štirje umori v mesecu dni.«

Napravil je premor – Ahlin je vedel, zakaj –, da bo imelo to, kar bo povedal, večji učinek.

»Naslednji, peti, bo vaš.«

»Kako pa to, da je to, kar koli že je, zdaj naše?« je vprašal Brajc.

»Gadova Peč?« se je oglasil Osterc. »Kje sploh je to?«

»Ne veš, kje je Gadova Peč?« se je začudil Brajc in pri tem deloval iskreno.

Pogledal je po avtomobilu, se pravi proti Tarasu in Tini, ki je sedela zadaj ob Ostercu. Tudi onadva se nista odzvala.

»Kako ne veste, kje je Gadova Peč?«

»Pri Kostanjevici,« se je vendarle oglasil Taras. »Sem pogledal na zemljevid.«

»Gadova Peč ni kraj,« je rekel Brajc. »To so griči, je vinorodna pokrajina. Tako kot Bohinj ni kraj, je vse tisto

okrog jezera, od Bohinjske Bistrice pa do ... Kaj vem, do kod.«

»Gadova Peč 42a,« je, ne da bi ga pogledal, izza volana pripomnil Taras. »To se meni zdi kot naslov.«

Deloval je zamišljeno, nejevoljno zamišljeno. Tina bi pričakovala, da bo novi primer pri njem, tako kot pri njej, vzbudil nekaj zanimanja, vsaj dokler se ne izkaže, da gre za še eno slovensko klasiko. Vendar se ji je zdelo, da mu je že zdaj odveč. To najbrž prinesejo leta, je pomislila. Kdo bi mu zameril?

Peljali so se skozi Kostanjevico in nad Krko in tu in tam ob njej mimo krajev, za katere vsaj trojica v avtomobilu ni še nikoli slišala: Slinovce, Karlče, Slivje ... Pri zadnji hiši Slivja je izginila satelitska povezava.

»In kam zdaj?« se je Taras obrnil proti Brajcu.

»Vsak čas bomo v Podbočju, ki je, če jaz kaj vem, že del Gadove Peči.«

Res so se znašli v Podbočju in Taras je ustavil za cerkvijo, na parkirišču pred bifejem in gostilno čez cesto.

»Grem jaz,« se je ponudila Tina. »Gadova Peč ...?«

»Dvainštirideset.«

Stopila je do bifeja, v katerem je za eno mizo posedala družba štirih v usnje oblečenih motoristov, ki so utihnili, ko so jo zagledali. Za točilnim pultom je svetlolasa punca pomivala kozarce.

»Proti Šutni in potem v hrib.«

Peljali so se čez ozek kamnit most, tročelni je pisalo na tabli ob njem, pa po zanimivi ulici ob potoku, čez katerega je do vsake hiše peljal poseben most.

»Res še niste slišali za Gadovo Peč?« se je začudil Brajc. »Za prestolnico cvička?«

Zmajal je z glavo v iskreni nejeveri in potem zrecitiral:

*»Božja kaplja troedina –
cviček – vino imenitno,
suho in prijetno pitno,
kot ga dajejo črnina,
frankinja in kraljevina ...«*

Ustavil se je in nagubal čelo. Tina se je zasmejala in Osterc je zaploskal.

»Potem pa nekaj o tem, da se prileže, ker je sveže. Mater, pozabil sem!«

»A *Zdravljico* znaš?« je vprašal Osterc.

»Če znam *Zdravljico*!« je zarenčal Brajc. »Še marsikaj znam. Ne, ampak res,« se je spet obrnil k Tarasu, »zakaj mi?«

»Kristanov ukaz. In sicer delamo na tem primeru kot ...,« Taras se je nasmehnil, »saj sploh ne vem, kako naj to formuliram. Delamo kot podizvajalci Generalne policijske uprave. Tako da čestitam vsem trem za napredovanje! Tako se tudi predstavljamo, in sicer kot neposredni izvajalci volje GPU.«

»A na GPU nimajo svojih?« je Brajc trmaril naprej.

»Ne vem,« je rekel Taras. »Mogoče nimajo takih, ki bi znali na pamet recitirati Toneta Pavčka.«

»A ta o cvičku je njegova?« se je začudil Brajc. »Sem pa mislil, da je narodna.«

V Šutni so se znašli pred križiščem. Glavna cesta je ostro zavila levo in zdelo se je, da v hrib pelje stranska, ki je

vodila naravnost. Nikjer nobene table z napisom Gadova Peč. Taras je pogledal Tino.

»Najbrž naravnost,« je neodločno pokazala na stransko cesto. »Rekel je v hrib.«

Naslednjih nekaj kilometrov so se res vzpenjali, skozi gozd in zaselke brez žive duše, ki bi jo lahko vprašali, kje je naslov, ki ga iščejo. Nazadnje so pripeljali do zapornice pod nadstreškom in stavbe z napisom *Republika Slovenija, mejni prehod Planina*.

»Ups,« je rekla Tina, »mogoče bi morali v Šutni na levo.«

Brez besede je obrnil in kot bi se njegova naraščajoča slaba volja prenesla še na druge, so se v tišini vrnili, se pravi spustili do Šutne, kjer se je njegovo razpoloženje nekoliko popravilo. Opazil je njen vprašujoči pogled.

»Slabih deset kilometrov, dobrih petsto višinskih metrov ...« je rekel in pokazal za njihov hrbet.

V kratkem jih bo moral odkolesariti. Malo je bil že sit cest na obronkih Ljubljane.

»Še zmeraj mislim, da iščemo nekaj, kar ne obstaja,« je zamomljal Brajc, ko se je na križišču novega labirinta končno pojavil smerokaz z napisom Gadova Peč. A po svoje je imel Brajc prav. Gadova Peč res ni bil kraj. Cesta je peljala, tako kot vse tam, v hrib, med griče z vinsko trto, mimo zidanic in tabel, ki so usmerjale k posameznim naslovom.

»Dvainštirideset in dvainštirideset a,« je rekla Tina.

Taras je zavil na stransko gramozno cesto in po kakšnih dvesto metrih za ovinkom zagledal tisto, kar so iskali. Še preden je ustavil avto, je pogledal svoje. Brajca na desni in čez ramo Tino in Osterca.

»O tem ne bomo, prav?«

»Vem!« je vzkliknil Brajc. »Zdaj pa vem!«

»A ni zdaj malo prepozno?« ga je izpod čela pogledal

Taras. »Zdaj smo že tu.«

»Ne, ne to ... Spomnim se, kako gre.«

In je zrecital:

*Božja kaplja troedina –
cviček – vino imenitno,
suho in prijetno pitno,
kot ga dajejo črnina,
frankinja in kraljevina,
pivcu in pevcu se prileže,
jezik in srce razveže,
in četudi ni za maše,
zmeraj paše,
ker je naše, vino nežno,
živo, sveže.«*

Pogledal je po avtomobilu, pričakujoč aplavz, a je medtem že izgubil pozornost kolegov.

Pred zidanico sta bila parkirana dva avtomobila, policijski in še eden brez oznak, in Tarasu je v luknjo med njima komaj še uspelo stlačiti službeno škodo octavio. Pred tem je moral biti enako pazljiv, ko se je trideset metrov pred uvozom k hiši na levi in desni strani ceste pojavila železna ograja. Nobenega pametnega razloga ni našel zanjo. K sreči je bila vsaj dovolj nizka, da mu ni bilo treba zložiti stranskih ogledal.

Še preden bi njemu in njegovim uspelo zlesti iz avtomobila, so se iz drugih dveh prikazali štirje možje, dva

uniformirana in dva v civilu. Na zadnjem sedežu policijskega vozila je ostala ena oseba.

»Taras?« je vprašal eden od njih. »Taras Birsa? Kaj pa ti tukaj? A ti si zdaj na ...«

»Ne, nisem,« ga je ustavil Taras. »Še zmeraj Policijska uprava Ljubljana, ampak tokrat s svojo ekipo s pooblastili GPU.«

Moški, visok približno meter devetdeset, star nekje med petdeset in šestdeset, že sivolas, se je sumničavo ozrl po Tarasovi skupini in se ustavil na Ostercu.

»Menda vam ne gre najbolje, pa so nas poslali,« je rekel ta in se zasmejal.

Zasmejal se je tudi moški in mu dal roko.

»Osterc, ti si še živ?«

»Bolj živ, Lampe, kot boš ti kadar koli.«

»Koliko časa je minilo od takrat? Deset let? Več?«

Osterc se je z dvema prstoma narahlo prijel za brado.

»Tisto leto, malo kasneje, jeseni, sem šel s prometne med kriminaliste, se pravi, da je od tega enajst let.«

Obrnil se je proti svojim.

»Z Lampetom sva nekoč skupaj nabirala regrat.«

»In to ponoči,« je dodal Lampe.

Na znamenitem odseku ceste mimo Trebnjega na jug, proti Hrvaški, znamenitem po hudih nesrečah, ki so se na njem dogajale, dokler niso dogradili avtoceste, je prišlo do ene od teh krvavih, pri kateri so se srečali policisti iz Novega mesta in iz Ljubljane. Dva raztreščena avtomobila, štirje mrtvi, nobenega preživelega. Izmerili so zavorne poti, popisali, kar je bilo treba popisati in izmeriti, spravili trupla v vreče, ko se je preiskovalni sodnik lopnil po čelu:

»Ena roka manjka!«

Voznik avtomobila, v katerega je čelno udaril domnevni povzročitelj nesreče, je šofiral z eno roko iztegnjeno iz avtomobila. Skoraj poletje je že bilo, pozno popoldne, bilo je vroče. Njega so našli stisnjenega med armaturno ploščo in sedež, iz kabine pa je mohl le štrcelj; nadaljevanja roke od komolca naprej ni bilo.

»Roko moramo poiskati!«

Postavili so se v strelce in s svetilkami prebrskali jarek ob cesti in travnik, na katerem je pristalo vozilo.

»Si jo ti našel, a ne?« je vprašal Osterc.

»Ja,« je pokimal Lampe in se namrščil, kot bi imel odrezano, odtrgano roko še zmeraj pred seboj.

Podal je svojo roko še Brajcu in Tini in potem pokazal za njihov hrbet, proti zidnici in kleti.

»Tole je potem vaše.«

»A od tam tako lepo diši?« je vprašal Brajc.

Stali so kakšnih deset metrov od odprtih vrat v klet, a so lahko vohali izrazit vonj po vinu.

Lampe se je nakremžil.

»Saj,« je rekel Brajcu, »stopi bliže in pripravi svojo hercpumpico.«

2. poglavje

Taras je stopil med odprta vrata in se zazrl po stopnicah, ki so peljale v temo, iz katere je v nosnice, grlo in pljuča žgal vonj po vinu. Kot bi ga kdo izlil iz sodov.

»Tole boste potrebovali,« je zaslišal za seboj in prek Brajčevega ramena od Lampeta prejel ročno svetilko.

Prižgal jo je in jo usmeril po spuščajočih se stopnicah. Svetlobni trak je na njihovem vznožju padel v temno, lesketajočo se tekočino. Taras se je spustil do nje. Ni mu bilo treba pomočiti prsta vanjo, da bi vedel, kaj je. Vedel je že na vrhu stopnic, že pri avtomobilih. Vso klet, kakšnih deset metrov dolgo in kakšnih pet široko, je do spodnje tretjine sodov, postavljenih ob vzdolžni steni, zalivalo vino.

»Jebenti!« je zaslišal za seboj Brajca. »Pa komu je padlo na pamet kaj takega?«

Taras je posvetil po drobnih valovih, ki jih je delal preprih odprtih vrat za njihovimi hrbti. Zvijali so se po kanalu med sodi do stene na koncu kleti in skozi odprta vrata v naslednji prostor, se odbijali in vračali ter pri tem nekje na pol poti med Tarasom in steno naleteli na oviro. Taras je osvetlil tisto nekaj, kar se je prav tako narahlo zibalo v rubinasti tekočini, rubinasti tam, kjer jo je osvetlila svetloba izza odprtih vrat.

»Zakaj ga niste potegnili ven?« je vprašal čez ramo.

»Ta, ki sta ga našla,« se je oglasil Lampe, »sta od tukaj tekla naravnost k nam. Ko smo se mi prikazali, je bil vsaj že kakšno uro v cvičku. In ker ni naš primer, smo pazili, da ne bi kasneje poslušali očitkov.«

Taras je prikimal.

»Vemo, kdo je?«

»Če je ta, ki plava, lastnik tega, potem ja.«

»A ga potegnemo ven?« je vprašal Osterc.

Taras se je še enkrat ozrl po truplu, ki se je komaj zaznavno pozibavalo v vinu. Odkimal je.

»Ne, temu se nič več ne mudi. Naj pridejo gasilci, pa to izčrpajo preko filtrov in mrež, potem naj pa Golob in Cvilak opravita svoje. Dajta vidva, Osterc in Brajca, poskrbet za to. Kje pa sta Golob in Cvilakov človek?«

»Na poti,« je rekel Osterc. »Golob in Cvilak osebno. Menda zavijata z avtoceste.«

Povzpeli so se po stopnicah iz kleti in Taras je pogledal del stavbe nad njo.

»Tam zgoraj ste pogledali?« je vprašal Lampeta.

»Smo. Na prvi pogled nič takega. Vhod je z zadnje strani. Vama pokažem?«

Taras je odkimal in pokazal na Brajca in Osterca.

»Uredite najprej to z gasilci, da vidimo, za koga in za kaj sploh gre.«

Pustil je Lampeta z Brajcem in Ostercem. S Tino sta zavila za hišo, kjer je bil parkiran velik mestni terenec. Taras je pogledal Tino, a mu ne bi bilo treba. Fotografirala je registrske tablice avtomobila, in še preden sta vstopila v hišo, je že izvedela ime lastnika.

»Stanislav Kovač, stanujoč na Kranjski ulici 6 v Ljubljani.«

»Kranjska?« je vprašal Taras, medtem ko si je natikal rokavice. »Kje pa je to?«

»Za Bežigradom,« je odvrnila Tina. »Google pravi, da je za Bežigradom.«

Hiša je bila večja, kot je delovala od zunaj, nikakor ne zidanica. Po manjši predsobi ju je hodnik pripeljal do kuhinje in kopalnice s straniščem in še dodatnim straniščem na eni strani ter dnevne sobe in spalnice na drugi. Ni bila samo razporeditev prostorov takšna, kot bi jo pričakoval v hiši na podeželju, tudi oprema je ustrezala okolju. Precej staro pohištvo, zelene in rjave stene, mestoma polepljene s tapetami, na katerih so prevladovale rože in živali. V dnevni sobi je bilo na stenah nekaj lovskih trofej, med njimi velika glava divjega merjasca. Taras je stopil do nje in prijel za enega od čekanov in ga izvlekel.

»Kaj pa delaš?« je vprašala Tina.

»Pri sosedovih je na steni viselo nekaj podobnega. Kot otrok sem se igral s takim čekanom, pa me je zanimalo, ali se tudi tega da izvleči.«

Tina je zmajala z glavo.

Lampe je imel prav. Na prvi pogled ni bilo v stanovanju nič takega. Nobene sledi vloma, vrata, tako zunanja kot notranja, so bila nepoškodovana, omare, predali zaprti, in ko jih je Taras nekaj odprl in pogledal vanje, so bile stvari zložene. Nihče ni šaril po njih.

Ko sta se vrnila k avtomobilom, sta bila tam že Golob s svojo ekipo in Cvilak.

»To pa je nekaj zate, a ne, Taras?« ga je napadel Cvilak.

Taras ni razumel, dokler ni Cvilak pokazal na svoj nos in na odprta vrata v klet.

»Sta že pogledala?« je vprašal.

»Od daleč. Menda si prepovedal izvleči ubožčka, dokler gasilci ne spumpajo kleti.«

»Predlagal sem, da ga ne premikamo, dokler ne pride ta z Golobom in dokler ne povesta, kako in kaj.«

Golob je odobravajoče prikimal.

»Počakajmo na gasilce.«

»Ali pa,« se je oglasil Osterc, »če bi si Brajc privoščil kakšno kapljico do dve žlahtne kaplje troedine. Po moje bi znal hitro osušiti klet.«

Brajc je nekaj jezno zamomljal v odgovor. Kaj, Taras ni več razbral, ker je stopil nekaj korakov na stran in pomignil Lampetu, naj se mu pridruži.

»Kdo ga je našel, tega v kleti?« je vprašal Taras.

»Soseda, ki stanujeta naprej po cesti,« je odgovoril Lampe. »Opazila sta neznanca, ki se je motovilil okrog tele zidanice in kleti, stekla sta za njim in ga ujela in potem poklicala nas.«

»In kje so vsi omenjeni?«

Lampe je pokazal na policijski avtomobil. Na zadnjem sedežu je res nekdo sedel.

»Tam je ta, ki sta ga ujela. Begunec iz Afrike ali od nekje tam dol. Ni črnc, Arabec je. Soseda, brata sta, sem pa spustil domov, naj tam počakata. Tista bajta tam čez.«

S prstom je pokazal na kakšnih sto metrov oddaljeno hišo, pri kateri se je cesta, ki je tekla mimo zidanice, končala. Tarasu je podal potni list, vinsko rdečo knjižico z nepoznano pisavo na vrhu, v latinici pod njo pa je pisalo

Islamic republic of Iran. Odprl jo je. *Farouk Rouhani.*

»Iz Irana je, ni iz Afrike.«

Lampe je odmahnil z roko.

»Saj sem rekel, od tam nekje, pa da je Arabec.«

Taras je pomislil, ali bi ga znova popravil, pa se mu ni dalo.

Na zadnjem sedežu policijskega avtomobila je vklenjen, z liscami na rokah, sedel moški, pravzaprav še fant temnih las in temnejše polti. Pod nosom in čez brado se mu je sušil potoček strjene krvi. Eno oko je imel komaj odprto. Taras je odprl vrata in sedel na voznikov sedež, zraven njega je sedla Tina. Prestrašeno ju je pogledal s tistim edinim nepoškodovanim očesom.

»*So, Farouk, do you speak English?*« ga je vprašal Taras.

Fant je odkimal in pokazal na uho.

Taras je ponovil glasneje, a z enakim uspehom. Fant je pokazal na uho, potem pa še na usta.

»A je sploh kaj povedal?« je Taras vprašal Lampeta, ki je stal zraven avta.

»Ne, glupega se dela.«

Taras se je obrnil nazaj k fantu na zadnjem sedežu policijskega avtomobila. Ponovil je njegov gib, se dotaknil najprej ušesa in nato ust. Fant je pokimal.

»Ni glup,« je rekel Taras. »Gluh je.«

Pokazal je na hišo, kjer naj bi živela brata, ki sta prijela Iranca.

»A sta ga onadva tam pretepla?«

Lampe je pokimal.

»To s pretepanjem boste prevzeli vi. Prav?«

»Saj ju ne bo prijavil,« je rekel Lampe.